

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри
економіки

Протокол № 1 від «01» вересня 2017

Зав. кафедри

_____ С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Кількість кредитів ECTS 3

Розробник:

Трохимчук В.В.,

доцент кафедри економіки, к.е.н.

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	вбіркова для напряму підготовки 6.030505 "Управління персоналом і економіка праці"
Семестр	6
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	1
Лекції, годин	30
Практичні/ семінарські, годин	15
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	45
Тижневих годин для денної форми навчання:	6
аудиторних	3
самостійної роботи студента	3
Вид контролю	залік

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - формування системи теоретичних знань про закономірності виникнення, становлення, формування та розвиток соціальної економіки і практичних навичок системного мислення щодо соціоекономічного функціонування суспільства, спрямованого на створення умов для розвитку і самореалізації людини, її інтелектуального і соціального капіталу як найбільшої цінності суспільного розвитку

Завдання - формування знань щодо законів й закономірностей розвитку економічних відносин в їхній системній залежності й обумовленості з соціальними, політичними та іншими сферами суспільних відносин, розвиток яких передбачає підвищення добробуту людини; опанування навичок аналізу соціальних проблем функціонування і розвитку економіки та оцінки позитивних і негативних наслідків реалізації прийнятих соціоекономічних рішень; вивчення впливу соціально-економічних перетворень на досягнення поставлених цілей, таких як пріоритет людини у складному, динамічному, суперечливому навколишньому середовищі та гуманізація економічних відносин; визначення орієнтирів руху суб'єктів економіки в умовах зміни економічних відносин, формування ринкових зв'язків і залежностей

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль - 1					
Змістовий модуль 1: Теоретико-методологічні основи функціонування соціальної економіки					
Тема 1. Соціальна економіка як наука	6	2	1		3
Тема 2. Механізм соціалізації економічного розвитку	5	2	1		2
Тема 3. Формування економіки знань	12	4	2		6
Тема 4. Теорія людського капіталу як основа соціалізації сучасної економіки	11	4	1		6
Тема 5. Система суб'єктів соціальної економіки	6	2	1		3
Разом за змістовим модулем 1	40	14	6		20
Змістовий модуль 2: Соціальні орієнтири економічного розвитку					
Тема 6. Соціальна сфера суспільства та соціальна політика	10	3	2		5
Тема 7. Соціальний захист населення: світовий досвід та проблеми в Україні	11	4	2		5
Тема 8. Соціальна безпека суспільства	10	3	2		5
Тема 9. Доходи і соціально-економічні показники рівня життя населення	9,5	3	1,5		5
Тема 10. Роль держави в розвитку соціальної економіки	9,5	3	1,5		5
Разом за змістовим модулем 2	50	16	9		25
Усього годин	90	30	15		45

4. Темі семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Семінар запитань і відповідей Соціальна економіка як наука. Механізм соціалізації економічного розвитку	2
2	Практичне заняття Формування економіки знань	2
3	Практичне заняття Теорія людського капіталу та система суб'єктів соціальної економіки	2
4	Семінар-дискусія Соціальна сфера суспільства та соціальна політика	2
5	Практичне заняття Соціальний захист населення: світовий досвід та проблеми в Україні	2
6	Семінар-розгорнута бесіда Соціальна безпека суспільства	2
7	Практичне заняття Доходи та показники рівня життя населення. Державне регулювання соціальної економіки	3

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд навчальної, наукової і періодичної літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Підготовка аналітичних індивідуальних робіт за основними питаннями дисципліни.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль 1			
Змістовий модуль 1: Теоретико-методологічні основи функціонування соціальної економіки			
Семінар запитань і відповідей Тема 1. Соціальна економіка як наука. Механізм соціалізації економічного розвитку	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: умови економічного зростання в соціальній економіці; система цілей соціально-економічного розвитку; принципи формування сучасного цивілізованого суспільства; елементи ринкової трансформації української економічної моделі. Джерела [1-10; 12; 15]. 2. Підготовка до експрес-опитування та понятійного диктанту. 3. Підготовка до поточного тестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Практичне заняття Тема 2. Формування економіки знань	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: індекси визначення кількісної і якісної характеристики суспільства знань; показники формування економіки знань в Україні і Європі (Швеція, Данія, Норвегія, Швейцарія, Фінляндія); конкурентоспроможність робочої сили: сутність та характеристика її складових; роль освіти у забезпеченні прогресу суспільства. Джерело [1-10; 15-19]. 2. Підготовка до експрес-опитування та понятійного диктанту. 3. Підготовка до поточного тестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, результати аналітичних завдань
Практичне заняття Тема 3. Теорія людського капіталу та система суб'єктів соціальної економіки	9	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: характер структури інвестицій у людський капітал; формування людського капіталу та його рівні; методи оцінки ефективності інвестицій у людський капітал; оцінка інвестицій у людський капітал в Україні на сучасному етапі: основні напрями та проблеми; розвиток людського капіталу в розвинутих краях: порівняльний аналіз. Джерело [1-19]. 2. Підготовка до експрес-опитування та понятійного диктанту. 3. Підготовка до поточного тестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, результати аналітичних завдань
Разом змістовий модуль 1	20		
Змістовий модуль 2: Соціальні орієнтири економічного розвитку			
Семінар-дискусія Тема 4. Соціальна сфера суспільства та соціальна політика	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: вплив соціокультурних чинників на розвиток людини; людина як мета функціонування соціуму, головна рушійна сила розвитку; саморозвиток людини; проблема суспільного вибору; неспроможність суспільного сектору. Джерело [1-3; 11-19]. 2. Підготовка до експрес-опитування та понятійного диктанту. 3. Підготовка до поточного тестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання повідомлень
		1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: право людини на соціальне забезпечення в Україні; прогнозування	

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Практичне заняття Тема 5. Соціальний захист населення: світовий досвід та проблеми в Україні	5	соціальних витрат; зворотні зв'язки між соціальним сектором та економікою; вплив різних сценаріїв розвитку економіки; характеристика потреб в коштах, призначених для компенсації соціальних витрат; економічні перспективи, тенденції розвитку соціального захисту населення; формування ключової інформації для планування соціальної політики; огляд досвіду різних країн щодо впровадження заходів соціального захисту населення. Джерело [1-10; 13-17]. 2. Підготовка до експрес-опитування та понятійного диктанту. 3. Підготовка до поточного тестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, результати аналітичних завдань
Семинар-розгорнута бесіда Тема 6. Соціальна безпека суспільства	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: роль і місце соціальної стабільності у забезпеченні національної безпеки; реальний стан відповідності показників соціальної безпеки України їхнім пороговим значенням; напрями державної діяльності з виявлення і убезпечення загроз для соціальної сфери. Джерело [1-11; 17; 19]. 2. Підготовка до експрес-опитування та понятійного диктанту. 3. Підготовка до поточного тестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання повідомлень
Практичне заняття Тема 7. Доходи та показники рівня життя населення. Державне регулювання соціальної економіки	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: економічний розвиток; соціально-економічна ефективність; поняття добробуту у соціальній економіці; рівень життя населення України; економічна нерівність і можливості економічного розвитку; державна політика подолання бідності; досвід інших країн відносно державного регулювання соціальної економіки. Джерело [1-3; 11; 16]. 2. Підготовка до експрес-опитування та понятійного диктанту. 3. Підготовка до поточного тестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, результати аналітичних завдань
Разом змістовий модуль 2	25		
Разом	45		

7. Результати навчання

1.	Знання базових категорій соціальної економіки, її ролі в сучасному суспільному розвитку, соціокультурних засад та чинників функціонування економіки
2.	Знання закономірностей соціально-економічного розвитку людства, які розкривають мотиви соціально-економічної поведінки людини
3.	Знання основ формування і розвитку постіндустріального суспільства, факторів, що забезпечують конкурентні переваги суб'єктів економіки (соціальний капітал, інтелектуальний капітал, людський капітал, соціальне партнерство)
4.	Вміння аналізувати проблеми функціонування економіки з точки зору їх впливу на соціальний розвиток людини і суспільства
5.	Вміння давати оцінку основних соціально-економічних змін в сучасному суспільстві
6.	Вміння розробляти пропозиції щодо практичного використання соціоекономічних знань у господарській діяльності в умовах трансформації суспільства

8. Форми навчання

Лекції, семінарські (практичні) заняття, самостійна робота (підготовка

презентацій, рефератів, виконання індивідуальних завдань).

9. Методи оцінювання

Поточне оцінювання на семінарських (практичних) заняттях, усні презентації, залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти протягом семестру

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються протягом семестру в обсязі 100 балів.

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль 1						
Змістовий модуль						
Тема 1	1		2	1	2	6
Тема 2	1		2	1	2	6
Тема 3	1	2	4	2	5	14
Тема 4	1	2	4	2	4	13
Тема 5	1	2	3	2	3	11
Разом змістовий модуль 1	5	6	15	8	16	50
Змістовий модуль 2						
Тема 6	1		2	1	3	7
Тема 7	1	2	3	2	4	12
Тема 8	1		2	1	3	7
Тема 9	1	2	3	2	3	11
Тема 10	1	2	4	2	4	13
Разом змістовий модуль 2	5	6	14	8	17	50
Разом модуль 1	10	12	29	16	33	100

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки до вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Трохимчук В.В. Соціальна економіка: курс лекцій /В.В. Трохимчук. – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 90 с.
2. Бакушевич І. Соціальна економіка: [навч. посіб. для студентів ВНЗ] /І. Бакушевич, Л. Шевчук, В. Пап; Терноп. ін-т соц. та інформ. технологій (ТІСІТ). - Тернопіль: ТІСІТ; Ужгород: Бреза А. Е., 2015. - 434 с.
3. Євсєєва О.О. Стратегічні напрями соціального розвитку, шляхи державного регулювання: [монографія] /О.О. Євсєєва; Нац. акад. наук України, Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку. - К.: Коваленко В. Ф., 2011. - 524 с.
4. Каховська О.В. Соціальність і її забезпечення в транзитивній економіці: теорія, оцінка, механізм регулювання: [монографія] /О.В. Каховська; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. - Д. : ДРІДУ НАДУ, 2012. - 347 с.
5. Кліменко О.М. Соціальна економіка: [навч. посіб.] /О.М. Кліменко, М.А.Мащенко; Харк. нац. екон. ун-т. - Х: Вид. ХНЕУ, 2013. - 146 с.
6. Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: колект. моногр. /[за ред. Е. М. Лібанової]; Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи Нац. акад. наук України. - Умань: Сочінський [вид.], 2013. - 435 с.
7. Слабковський Ю.М. Соціальна економіка: стратегія управління господарською структурою в умовах глобалізації світових ринків: [монографія] / Ю.М. Слабковський. - Київ: Юрка Любченко, 2015. - 395 с.
8. Соціальна економіка: [навч. посіб.] /[О.О. Беляєв та ін.; Є.Б. Ніколаєв (наук. ред.)]; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана", Представництво фонду Конрада Аденауера в Україні. - Київ: КНЕУ, 2014. - 481 с.
9. Узгодження економічного зростання та соціального розвитку: монографія / [Адвокатова Н.О. та ін.]; Херсон. нац. техн. ун-т. - Херсон: Вишемирський В. С., 2012. - 245 с.
10. Шконда В. Соціоекономіка у людському вимірі: [монографія] /В. Шконда, А. Кальянов; під наук. ред. канд. техн. наук, проф. В.В. Шконди; Донец. ін-т Міжрегіон. акад. упр. персоналом. - Донецьк: Донбас, 2013. - 255 с

Допоміжна

11. Бурлуцький С.В. Соціальна підтримка домогосподарств: теорія та практика: [монографія] /С.В. Бурлуцький; Нац. акад. наук України, Ін-т екон.-прав. дослідж. - Донецьк: Ноулідж, Донец. від-ня, 2012. - 363 с.
12. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини: практикум: [навч. посіб.] /О.А. Грішнова, О.М. Білик. - К.: Знання, 2012. - 286 с.
13. Грішнова О. Інвестування в людський капітал у системі чинників забезпечення гідної праці: [монографія] /О. Грішнова, О. Дорош, С. Шурпа; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. О.А. Грішнкової; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ: КНЕУ, 2015. - 222 с.
14. Проблемні питання реформування соціальної сфери: кол. моногр. /[Анішина Н.В. та ін.]; за ред. д-ра філософії, проф., акад. АЕН України, засл. економіста України Т. М. Кір'ян; Нац. акад. наук. України, НДІ праці і зайнятості населення. - К.: Соцінформ, 2012. - 367 с.
15. Ружевський М.М. Соціальний захист населення в умовах формування ринкової моделі економіки України: [монографія] /М.М. Ружевський; Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. - К.: ІПК ДСЗУ, 2013. - 317 с.

16. Соціальна відповідальність: навч. посіб. /[А.М. Колот та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ: КНЕУ, 2015. - 519 с.
17. Соціальний капітал: феноменологічна природа, форми прояву, конкурентоспроможність: монографія /[Н.О. Сімченко та ін.; відп. ред. О.О. Охріменко]; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". - Київ: НТУУ "КПІ", 2014. - 411 с.
18. Шаповалова Т.В. Соціальний капітал: теоретичні засади та стратегії трансформації: [монографія] /Т.В. Шаповалова; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2016. - 359 с.
19. Швець І.Ю. Соціальна і гуманітарна політика України: [навч. посіб.] /Швець І.Ю., Швець Ю.Ю. - Сімф.: ДІАЙПІ, 2013. - 192 с.

Інформаційні ресурси

20. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
21. Офіційний сайт Міністерства праці та соціальної політики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.minpraci.gov.ua>
22. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
23. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>